

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

ajánlása

a pártok honlapjain keresztül végzett adatkezelések adatvédelmi követelményeiről

Bevezető

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2014. február 4-én kiadott, a választási eljárással kapcsolatos adatkezelésekről szóló ajánlásában¹ számos adatvédelmi követelményt tisztázott a pártok adatkezeléseivel kapcsolatban. Tekintettel arra, hogy a jogszabályi követelmények nem változtak, ezért a Hatóság a korábbi ajánlását változatlanul fenntartja a 2018-as választásokra is.

A Hatóság a 2014-es ajánlás kiegészítéseként az elmúlt időszakban áttekintette az egyes pártok honlapjait abból a szempontból, hogy milyen megoldásokat használnak a személyes adatok felvétele során (például milyen űrlapkitöltő-szolgáltatást alkalmaznak a pártba történő jelentkezés során), azok milyen adatvédelmi kockázatokat jelenthetnek, illetve a pártok megfelelő tájékoztatást nyújtanak-e az adatkezeléseikről.

A Hatóság a vizsgálat során szerzett tapasztalatokra építve az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (4) bekezdés c) pontja alapján kiadott jelen ajánlásban összefoglalja azokat az alapvető adatvédelmi követelményeket, amelyekre a pártoknak figyelemmel kell lenniük a honlapjaikon keresztül végzett adatkezelések során.

A Hatóság megállapításai

1. Harmadik országban letelepedett cégek szolgáltatásainak kiváltása magyar szolgáltatásokkal

A Hatóság azt tapasztalta, hogy néhány párt harmadik országban² letelepedett cégek szolgáltatását veszi igénybe a honlapon keresztül végzett adatkezelései során, elsődlegesen a személyes adatok felvételére, tárolására, rendszerezésére, valamint felhasználására (például a Mailchimp hírlevélküldő és adatbázis kezelő szolgáltatását).

Az Infotv. többletkövetelményeket támaszt az adatkezelőkkel szemben, amennyiben valamely adatkezelésében harmadik országban letelepedett adatkezelő vagy adatfeldolgozó is részt vesz. Az

¹ Az ajánlás az alábbi linken keresztül érhető el a Hatóság honlapjáról: <http://naih.hu/files/Valasztas-2014-Ajanlas-2014-02-04.pdf>

² Az Infotv. 3. § 23-24. pontjai alapján ilyennek minősül minden olyan állam, amely nem EGT-állam.

Infotv. és az uniós jog alapvető jelentőségű célkitűzésének tekinthető az, hogy a személyes adatok harmadik országbeli adatkezelőknek, adatfeldolgozóknak történő továbbítása esetén nem sérülhet a természetes személyeknek az Infotv.-ben biztosított védelmi szintje. Éppen ezért valamilyen plusz jogi eszköz alkalmazása útján az adatkezelőknek igazolniuk kell azt, hogy a harmadik ország megfelelő szinten biztosítja a személyes adatok védelmét vagy azt, hogy az adatkezelőnek harmadik országban található szerződéses partnere maga képes biztosítani a konkrét szerződéses viszonyban a személyes adatok európai uniós szintű védelmét.

Ilyen jogi eszköznek tekinthető például a 2016-ban elfogadott ún. Privacy Shield, amely lehetővé teszi a jogszerű adattovábbítást az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok adatkezelői és adatfeldolgozói között. A Privacy Shield megfelelő működése kapcsán még továbbra is vannak nyitott kérdések, hiszen az Európai Unió még nem győződött meg kétséget kizáróan arról, hogy az USA maradéktalanul betartja a Privacy Shieldben vállalt kötelezettségeit. Emiatt az adatkezelőknek – és így a pártoknak – különös körültekintéssel kell eljárniuk, amennyiben az Egyesült Államokban letelepedett cég olyan szolgáltatását veszik igénybe, amelynek során személyes adatokat adnak át az amerikai cég számára, vagy a cég hozzáfér az általuk kezelt személyes adatokhoz.

Emellett a pártoknak egy harmadik országban letelepedett adatkezelő vagy adatfeldolgozó szolgáltatásának igénybevételével összefüggésben figyelemmel kell lennie arra is, hogy különleges adatokat, politikai véleményre vonatkozó személyes adatokat³ adnak át a másik fél számára (vagy ilyen adatokhoz biztosítanak hozzáférést). A politikai véleményre vonatkozó személyes adatok harmadik országban történő tárolása plusz kockázatot jelenthet más adatkezelésekhez képest, hiszen harmadik ország egyes állami szervei (például titkosszolgálatok) a saját jogszabályaikra támaszkodva hozzáférhetnek az ott tárolt különleges adatokhoz.

A Hatóság továbbá megjegyzi, hogy egy harmadik országban letelepedett cég szolgáltatásának igénybevétele esetén csorbulhatnak a pártok érdekérvényesítő képességei is, hiszen az Európai Unión kívüli államban nehezebben kényszeríthetőek ki az Infotv. (vagy az uniós jog) rendelkezései, amennyiben a cég nem tartaná be a szerződéses kötelezettségeit

Mindezek alapján harmadik országban letelepedett cégek által nyújtott szolgáltatások igénybe vétele előtt az pártoknak figyelemmel kell lenniük a fent kifejtett kockázatokra. A Hatóság azt tartja jó gyakorlatnak, ha a pártok európai uniós cégek hasonló szolgáltatásait választják, amellyel csökkenthetik az adatvédelmi kockázatokat. Tekintettel arra, hogy a pártok adatkezelései különleges adatokat érintenek, a Hatóság a legjobb megoldásnak azt tartja, ha magyar cégek szolgáltatásait veszik igénybe.

A Hatóság ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy az adatbiztonság még magasabb szintű megvalósulását jelentheti az, ha a pártok saját maguk igyekeznek kialakítani az adatkezeléshez szükséges informatikai környezetet. Az informatikai rendszer kialakításához és működtetéséhez ugyanis nem feltétlenül szükséges külső céget megbízniuk, adott esetben saját szervezetrendszerükön belül is ki tudják alakítani a megfelelő informatikai környezetet úgy, hogy az nem jelent aránytalan terhet a számukra.

³ Az Infotv. 3. § 3. pont a) alpontja.

2. Https protokoll használata a honlapokon

Az Infotv. 7. §-a lényegre törően, az alapvető kereteit határozza meg annak, hogy az adatkezelőnek milyen természetű adatbiztonsági intézkedéseket kell meghozniuk. A jogszabály alapján az adatkezelő, illetve tevékenységi körében az adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, így például a személyes adatokat megfelelő intézkedésekkel védeni kell a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal ellen. Az adatkezelők széles mozgástérrel rendelkeznek az adatbiztonsági intézkedések meghozatalában: az Infotv. 7. § (6) bekezdése alapján a döntéshozataluk során az adatkezelőknek figyelembe vehetik a tudomány és technológia állását, valamint az adott intézkedés megvalósítás költségeit. Ez azonban nem jelent „partatlan” döntési szabadságot az adatkezelők számára, hiszen az Infotv. kimondja, hogy több lehetséges megoldás közül azt kell választani, amely a személyes adatok magasabb szintű védelmét biztosítja, kivéve, ha az aránytalan nehézséget jelentene az adatkezelőnek.

Az Infotv. alapján tehát az adatkezelőknek alkalmazniuk kell a legújabb technológia újításokat, amelyek magasabb adatbiztonsági szintet jelentenek az adatkezeléseik vonatkozásában, így például az SSL és TLS technológiák használatát az olyan honlapok esetében, amely titkosítja a kommunikációt a felhasználó számítógépe és a honlap szervere között. Ennek különösen akkor van jelentősége, ha a felhasználó személyes adatokat ad meg a honlapon: a https protokoll használata magasabb adatbiztonsági szintet jelent a http protokollhoz képest. A http protokoll esetében bárki képes megfigyelni az internetes forgalmat és megismerni a felhasználók személyes adatait, ugyanis ezen protokoll esetében könnyen olvasható formában történik a kommunikáció (plain text), nem pedig titkosítva.

Hatóság azt tapasztalta, hogy csak néhány párt használ titkosítást biztosító https protokollt. A Hatóság álláspontja szerint a https protokoll technológia elterjedtségére tekintettel elvárt, hogy valamennyi párt ezen technológiát alkalmazza azokon a felületeken, amelyek az érintettek személyes adataikat megadhatják.

3. A honlapfejlesztés adatvédelmi szempontú megtervezése

Egyes pártok a válaszaikban előadták, hogy a honlapjukat vagy belső informatikai rendszerüket átalakítják vagy ezt tervezik. Ezzel összefüggésben a Hatóság felhívja a figyelmet, arra, hogy a pártoknak már az adatkezelés megtervezésekor felelősségteljesen kell eljárniuk, és úgy kell kialakítaniuk az adatkezelésüket, hogy maradéktalanul érvényesüljenek az adatvédelmi garanciák. Ha egy párt minőségileg más szolgáltatásra váltana (például bár ugyanolyan szolgáltatást vesz igénybe továbbra is, csak nem magyar, hanem harmadik országban letelepedett adatfeldolgozóval köt szerződést) vagy egy honlap fejlesztése során új adatkezelések jelennének meg (például egy nyomonkövető süti alkalmazása a párt honlapján), akkor a pártoknak biztosítaniuk kell, hogy az adatkezelés összhangban legyen az adatvédelmi követelményekkel (így például az alapelvek betartása, megfelelő jogalap kiválasztása, a harmadik országba történő adattovábbítás többletkövetelményeinek érvényesülése).

A honlapfejlesztés tervezése körében jelentősége van annak is, hogy a pártok a lehető leggondosabban járjanak el a honlapot fejlesztő vagy üzemeltető cégekkel kötött szerződések kapcsán, még ha azok nem is minősülnek adatfeldolgozónak. Szükséges, hogy a szerződésben egyértelműen jelöljék meg, vagy a szerződéskötést követően egyértelmű utasításokkal határozzák

meg, hogy milyen fejlesztéseket is hajthatnak végre (például, hogy sűtiket vagy más hasonló technológiát nem építhetnek be az adott honlapon), és hogy az adatkezelést érintő fejlesztésekhez köteles beszerezni a párt beleegyezését (például új személyes adat felvételére irányuló mező elhelyezése az űrlapon). Ezen túlmenően szükséges lehet egy hatékony adatvédelmi szempontú ellenőrzési mechanizmus kidolgozása is, amelynek során a párt a honlap fejlesztőjével közreműködve a honlap elindítása előtt meggyőződik arról, hogy a honlap használata nem jár együtt személyes adatok „nem kívánt” kezelésével (például az analitikai sűti alkalmazása személyes adatok gyűjtésével nem jár együtt). A Hatóság továbbá azt is jó gyakorlatnak tartja, ha a pártok a honlapfejlesztés lezárásaként külső szakember bevonásával adatbiztonsági (információbiztonsági) ellenőrzését is végzik a honlapjukkal összefüggésben.

4. Az adatkezelői és adatfeldolgozói minőség meghatározása

A pártok által végzett adatkezelések túlnyomó többségében két különböző szereplőről beszélhetünk. Egyrészt a pártokról mint adatkezelőkről, akik érdemi döntést hoznak az adatkezelés körülményeit illetően, így például, hogy milyen személyes adatokat vegyenek fel az űrlapokon, milyen célokra használják fel vagy mennyi ideig tárolják azokat, illetve őket terheli az a kötelezettség is, hogy az adatkezelésükről előzetesen tájékoztatást kell nyújtaniuk az érintettek számára. Másrészt pedig adatfeldolgozókról⁴, akik valamilyen tevékenységükkel kapcsolódnak ezen adatkezeléshez, közreműködnek az adatkezelés tényleges megvalósulásában, így például a személyes adatok tárolását látják el az adatkezelők számára.

A Hatóság a beérkezett válaszok alapján bizonytalanságot tapasztalt a pártok gyakorlatában abban a tekintetben, hogy az általuk megbízott szervezetek adatfeldolgozónak minősülnek-e vagy sem (így különösen az olyan szolgáltatásokat nyújtó cégek, akik a szervereken személyes adatokat tárolnak vagy más, a személyes adatok tárolását vagy felhasználását érintő szolgáltatást nyújtanak a pártoknak). A Hatóság ezért fontosnak tartja annak rövid bemutatását, hogy milyen szempontok segítenek annak meghatározásában, hogy valamely igénybe vett szolgáltatás esetében adatfeldolgozó lesz-e valamely szerződéses partnerük.

Egyrészt az adatfeldolgozói státusz alapvető feltétele, hogy az adatfeldolgozó az adatkezelőtől különálló jogalany legyen. Nem tekinthető adatfeldolgozásnak például az, ha az adatkezelő a saját szervezetén belül dolgoz fel adatokat, így például az adatkezelésre felhatalmazott munkavállalói vagy szervezeti egysége útján. Ugyanakkor főszabályként nem befolyásolja az adatfeldolgozói minőség megállapítását az a körülmény, ha két egymástól elkülönült, független jogi személynek minősülő adatkezelőnek és adatfeldolgozónak közös a tulajdonosuk. Ebben az esetben az adatkezelőnek többlet erőfeszítéseket kell tennie annak érdekében, hogy megfelelően biztosítsa azt, hogy az adatkezelés e sajátossága ne jelentsen kockázatot az érintettek jogaira nézve.

Másik fontos ismérve az adatkezelő-adatfeldolgozó közötti viszony, hogy az adatkezelő teljes felelősséggel tartozik az adatkezelésért (főszabályként az adatkezelő felelős az adatfeldolgozó tevékenységéért is), amely miatt az adatkezelőknek erősebb jogosítványai vannak az

⁴ Infotv. 3. § 18. pontja értelmében adatfeldolgozó „az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely szerződés alapján – beleértve a jogszabály rendelkezése alapján kötött szerződést is – adatok feldolgozását végzi.” Az Infotv. 3. § 17. pontja alapján adatfeldolgozás „az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adaton végzik.”

adatfeldolgozókkal szemben. Ennek két vetületét érdemes kiemelni. Egyrészt az adatfeldolgozó a tevékenységeit az adatkezelő utasításai szerint köteles ellátni⁵, illetve az adatfeldolgozó az adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozhat.⁶ Ha egy adatfeldolgozó maga határozza meg az adatkezelés céljait és eszközeit, akkor őt az adott adatkezelés tekintetében adatkezelőnek kell tekinteni.

Ugyanakkor az adatfeldolgozónak a saját tevékenységükért önálló, az adatkezelőtől független felelősséggel tartoznak. Ilyennek tekinthető elsődlegesen a megfelelő adatbiztonsági intézkedések alkalmazása.⁷ Amennyiben egy adatfeldolgozó az adatbiztonsági kérdésekről dönt, akkor ezen döntések meghozatalában nagyfokú mozgástérrel rendelkezik és önállóan, az adatkezelőtől függetlenül dönthet arról, hogy milyen adatbiztonsági követelményeket is tart szükségesnek a saját tevékenysége vonatkozásában. Ezzel összefüggésben a Hatóság jó gyakorlatnak tartja azt, ha az adatkezelő tájékoztatást kér az adatfeldolgozótól, hogy milyen egyedi adatbiztonsági intézkedést alkalmaz a tevékenysége során.

A Hatóság tapasztalatai alapján az adatfeldolgozói minőséggel kapcsolatban gyakori tévedésnek tekinthető az, hogy az adatkezelők úgy gondolják, hogy ha az adatfeldolgozó nem fér hozzá a személyes adatokhoz (nem ismeri meg azokat), akkor ők valójában nem is tekinthetők az Infotv. szerinti adatfeldolgozóknak. A Hatóság ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy az adatfeldolgozó általi tárolás szükségszerűen csak egy korlátozott és célirányos „adathozzáférést” jelent: az adatfeldolgozó kizárólag az általa nyújtott szolgáltatás körében „férhet hozzá” az adatokhoz. Egy adatfeldolgozó általi adattárolás esetében a szó hétköznapi értelmében véve nem is lehet közvetlen hozzáférésről beszélni, amelynek alapján lehetővé válna az adatokon további műveletek végzése (így például lekérdezés, megváltoztatás, törlés). Az adatok tárolása – mint adatfeldolgozói tevékenység – esetében nem az tekinthető döntő körülménynek, hogy az adatfeldolgozó megismeri-e a személyes adatokat, hiszen az adatfeldolgozás célja az adatok tárolása és azokhoz hozzáférés biztosítása az adatkezelő számára. Az adatfeldolgozó által ellátott technikai műveletek (például szerver biztosítása az adatkezelő részére, ennek karbantartása) és felelősségi köre (így különösen az adatbiztonsági intézkedések területén) is ezen adatfeldolgozói tevékenységéhez igazodik.

Ugyancsak gyakori tévedésnek tekinthető az is, hogy akár az adatkezelők, akár az érintettek úgy tekintenek az adatfeldolgozókra, hogy ők – jogi szempontból – harmadik személyeknek minősülnek, és ebből fakadóan úgy tartják, hogy az adatfeldolgozó számára történő adatátadáshoz szükség van a hozzájárulásukra. A Hatóság ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az Infotv. meghatározza a harmadik fél⁸ fogalmát. Ennek alapján az adatfeldolgozók – amennyiben az adatkezelők az Infotv.-nek megfelelő szerződést kötnek az adatfeldolgozókkal – nem tekinthetők harmadik személynek. Ezen túlmenően az adatfeldolgozó igénybeviteléhez, vagy az adatkezelők számára a személyes adatok átadásához nem szükséges az érintettek hozzájárulása, az Infotv. ilyen követelményt nem fogalmaz meg. Az adatkezelők az Infotv. rendelkezéseiből fakadóan, a jogszabályban kifejtett követelmények teljesítése esetén, az érintett erre vonatkozó kifejezett hozzájárulása nélkül is igénybe vehetnek adatfeldolgozókat.

Mindezek alapján a pártok valamennyi olyan szerződéses partnere, akik a személyes adatok tárolásában (például tárhelyszolgáltató) vagy más „technikai feladat” elvégzése révén közreműködnek az adatkezelésekben, adatfeldolgozónak minősülnek. A Hatóság az adatfeldolgozói szerződéssel

⁵ Infotv. 10. § (1) bekezdés

⁶ Infotv. 10. § (3) bekezdés

⁷ Infotv. 7. § (2) bekezdés

⁸ Infotv. 3. § 22. pont

összefüggésben kiemelt szempontnak tartja, hogy abban a pártok hatékony és megfelelő utasítási és ellenőrzési jogokat, eljárásokat határozzon meg. Amennyiben a szerződésben ilyen kitételek nincsenek, akkor ez adatvédelmi kockázatként értékelhető.

5. Az előzetes tájékoztatási kötelezettség

A Hatóság gyakorlata⁹ alapján az előzetes, megfelelő tájékoztatás (közismert elnevezéssel: adatkezelési tájékoztató) az adatkezelés jogszerűségében kiemelt jelentőségű. Az érintettek ezen keresztül ismerhetik meg a személyes adataikra vonatkozó adatkezelést, illetve ezáltal érvényesülhet az érintett információs önrendelkezési joga: az az adatkezelés lehet jogszerű, amelynek körülményei az érintettek előtt maradéktalanul ismertek. Ez a követelmény megjelenik az Alkotmánybíróság gyakorlatában is. Az Alkotmánybíróság több határozatában¹⁰ is hangsúlyozta, hogy a Magyarország Alaptörvényének VI. cikk (2) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez való jognak egyik legfontosabb tartalmi eleme az, hogy „mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés¹¹] egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatait.” Ezen alkotmányos követelmény az adatkezelés megkezdése előtt az előzetes tájékoztatáson keresztül érvényesülhet.

Az érintett az előzetes, megfelelő tájékoztatás alapján képes felismerni azt, hogy az adott adatkezelés milyen hatással van az információs önrendelkezési jogára és a magánszféréjére. Megfelelő tájékoztatás hiányában az adatkezelő oldalán olyan „információs erőfölény” alakulhat ki, amelynek felhasználásával az érintett jogai sérülhetnek.

A Hatóság álláspontja szerint az előzetes, megfelelő tájékoztatásnak több összetevője van. Egyrészt az adatkezelőnek eleget kell tenni az Infotv. 20. §-ában megfogalmazott kötelezettségnek. Az előzetes, megfelelő tájékoztatás követelményének központi eleme az Infotv. 20. § (2) bekezdése, amely felsorolja azokat az alapvető adatkezelési körülményeket, amelyekről az adatkezelőnek tájékoztatást kell nyújtania.

Másrészről tekintettel kell lenni arra is, hogy az Infotv. 20. § (2) bekezdése egy példalódzó felsorolás tartalmaz. A jogalkotó ugyanis az Infotv. 20. § (2) bekezdésében azt a kötelezettséget írja elő az adatkezelőknek, hogy az adatok „kezelésével kapcsolatos minden tényről” nyújtsanak tájékoztatást, majd az „így különösen” fordulatot követően kiemeli azokat a körülményeket, amelyeket a legfontosabbnak ítél meg. Ennek megfelelően az adatkezelőnek minden olyan körülményről felvilágosítást kell nyújtaniuk, amely az adatkezelés teljes körű megismeréséhez szükséges, amely alapján az érintett felismeri, hogy az adatkezelés milyen hatással jár az információs önrendelkezési jogára. Így például a Hatóság álláspontja szerint előzetes tájékoztatást kell nyújtani az adatfeldolgozó szerepéről, vagyis arról, hogy az adatkezelő által megbízott egyes szervezetek hogyan vesznek részt az adatkezelésben.

⁹ Az előzetes tájékoztatás alapvető követelményeit a Hatóság 2015. október 9-án nyilvánosságra hozott ajánlása tartalmazza (<http://naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf>), illetve az előzetes tájékoztatás vonatkozásában irányadó szereppel rendelkezik a NAIH/2015/2201/H. számú ügyben hozott határozat is (http://naih.hu/files/NAIH-2015-2201-H_határozat.pdf).

¹⁰ Az Alkotmánybíróság legelőször a 15/1991. (IV. 13.) AB határozatában mondta ki, de ugyanez a követelmény megjelenik a 32/2013. (XI. 22.) AB határozatban.

¹¹ A 15/1991. (IV. 13.) AB határozat még az első adatvédelmi törvény, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) elfogadása előtt született, így a határozat még nem követte az adatkezelés és az adatfeldolgozás az Infotv. (illetve korábban az Avtv.) szerinti megkülönböztetését.

A Hatóság a 2015-ös ajánlásában számos formai követelményt fogalmazott meg az adatkezelési tájékoztatókkal összefüggésben. Így például az ajánlás kimondja, hogy az adatkezelőknek biztosítaniuk kell a tájékoztatás közérthetőségét. Nem fogadható el az a gyakorlat, amennyiben a tájékoztatóban az adatkezelő pusztán szó szerint megismétli a jogszabályok szövegét. A jogszabályi rendelkezések pusztán átvétele az adatkezelési tájékoztató szövegét számos esetben bonyolulttá és nehezkesé teszi. Egy normaszöveg többnyire rövid, tömör szöveg, amely értelmezéséhez az egész jogszabály, illetve az adott jogterület alapelveinek az ismerete is szükséges. A tájékoztató megszővegezésénél – a jogszabályi szöveget kiindulópontként használva – célszerű az egyes adatkezelési körülményeket rövid mondatokban, a hétköznapi életben gyakran használt szavakkal körülírni. A Hatóság azt is kiemelte, hogy az adatkezelőknek kerülniük kell a többszörösen összetett, bonyolult, hosszú mondatok használatát. Ezen túlmenően a tájékoztatónak strukturáltnak, könnyen áttekinthetőnek kell lenni, amelyet elsődlegesen a szöveg megfelelő szintű tördelésével (vagy például felsorolás alkalmazásával) lehet elérni.

A Hatóság azt tapasztalta, hogy a vizsgált pártok adatkezelési tájékoztatói kisebb-nagyobb mértékben nem felelnek meg a fent röviden bemutatott és a Hatóság 2015-ös ajánlásában részletesen kifejtett, formai és tartalmi adatvédelmi követelményeknek. A Hatóság néhány tipikus hibát emel ki tájékoztatói gyakorlattal összefüggésben:

- Több párt esetében is formai szempontból nem volt megfelelően strukturált, átlátható az adatkezelési tájékoztató. Több tájékoztató is egybefüggő szövegből álló dokumentum, amely miatt az érintett nehezebben tudja értelmezni azt, hogy az adott párt hogyan is végzi az adatkezelést. Az adatkezelési tájékoztató jobb tördelésével vagy például a tájékoztatóból egy rövidebb, átlátható kivonat készítésével és a teljes terjedelmű tájékoztatóra való utalással ezek a hiányosságok orvosolhatóak.
- Több adatkezelési tájékoztató is szó szerint megismétli az Infotv. rendelkezéseit, így például volt olyan párt, amely az Infotv.-ből szó szerint átemelte az értelmező rendelkezéseket. Egy adatkezelési tájékoztatóban nem annak van jelentősége, hogy mi az absztrakt jogi fogalma az adatkezelőnek, hanem hogy mely párt az adatkezelő és milyen elérhetőségen keresztül lehet a párttal kapcsolatba lépni. A közérthetőségre sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetniük a pártoknak, és a jogszabályi szöveget csak kiindulópontként használva rövid mondatokban, egyszerűen megfogalmazva kell bemutatniuk az adatkezeléseiket.
- Érdemes arra is figyelmet fordítani, hogy az adatkezelési tájékoztató minden esetben már a honlap nyitóoldalán is elérhető legyen, ne csak az adatfelvételkor (az egyes űrlapoknál) álljon rendelkezésre.
- Az egyes adatkezelési tájékoztatók alapján nem állapítható meg minden esetben pontosan, hogy milyen hatókörű (természetű) adatkezelést milyen jogalapon végez az adott párt, és ehhez kapcsolódóan milyen személyes adatokat mennyi ideig kezel. A pártoknak ezeket az adatkezelési körülményeket pontosabban kell bemutatniuk. Emellett az adatkezelési tájékoztató ezen szövegrészét érdemes a tájékoztatóban jól elkülöníteni más részeketől, hiszen az adatkezelés céljának, jogalapjának, időtartamának és a kezelt személyes adatok körének ismerete kiemelt szereppel bír abban, hogy az érintett megfelelően felmérje az adatkezelés terjedelmét, magánszférájára gyakorolt hatását.
- A sütik alkalmazásáról szintén különállóan érdemes tájékoztatást nyújtani, amelynek alapján az érintettek megismerheti, hogy az adott párt milyen jellegű sütit alkalmaz a honlapjaim és azoknak mi a szerepe. Ezen túlmenően a Hatóság azt ajánlja a pártok számára, hogy a

tájékoztatóban tüntessék fel azt a linket, amelyen keresztül a felhasználók megismerhetik, hogy a leggyakrabban használt böngészők esetében (Mozilla Firefox, Google Chrome, Internet Explorer) hogyan találják meg a süti kezelésére vonatkozó menüpontot, illetve azt a funkciót, amelyen keresztül letilthatják a süti alkalmazását.

- Általános hiányosságként értékelhető az is, hogy a pártok az adatfeldolgozók igénybeviteléről nem nyújtanak megfelelő tájékoztatást. Ez azért is fontos körülmény, mivel az érintett akkor kap megfelelő, részletes információt az adatkezelés terjedelméről, ha előzetesen megismerheti azt is, hogy az adatkezelésben milyen más szervezetek vesznek részt és azok milyen tevékenységet látnak el az adatkezelők számára. Az adatfeldolgozóra vonatkozó tájékoztatás során meg kell jelölni az adatfeldolgozó nevét és elérhetőségét, valamint lényegre törően be kell mutatni az adatkezelő számára végzett tevékenységét.
- A pártok az adatkezelési tájékoztatóikban eltérő módon nyújtanak felvilágosítást az érintettekkel megillető jogokról és jogorvoslati lehetőségekről. A Hatóság gyakorlata szerint a tájékoztatóban az adatkezelőknek mindenekelőtt célszerű kifejtteniük az egyes jogok tartalmát, hiszen az egyes jogokat az érintettek elnevezésük alapján nem biztos, hogy ismerik (például a tájékoztatás kéréshez való jog pontosan mire is terjed ki). Emellett arról is szükséges felvilágosítást nyújtani, hogy milyen elérhetőségen keresztül tudja az érintett joggyakorlási kérelmét benyújtani és annak az adatkezelő mennyi időn belül tesz eleget. A jogorvoslatról szóló részben pedig a Hatósághoz, illetve a bírósághoz való fordulás lehetőségéről kell tájékoztatni az érintetteket.

A Hatóság azt ajánlja a pártok számára, hogy a fent kifejtett követelmények figyelembe vételével vizsgálják felül az előzetes tájékoztatásra vonatkozó gyakorlatukat.

A Hatóság végezetül kiemeli, hogy az ajánlásban bemutatott adatvédelmi követelményeket részben módosítja a 2018. május 25-étől alkalmazandó GDPR¹², illetve számos új kötelezettséget is jelent a pártok számára az uniós rendelet (például adatvédelmi hatásvizsgálat elvégzésének kötelezettsége). A Hatóság azt ajánlja a pártok számára, hogy az adatkezeléseiket átalakítása során vegyék figyelembe a GDPR rendelkezéseit is.

Budapest, 2018. február 16.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet). A rendeletnek a gyakorlatban elterjedt rövidítése az angol elnevezéséből (General Data Protection Regulation) képzett GDPR mozaikszó.